

Vier livet til fredsprisen

Han er 87 år, professor emeritus og fredsprishistoriker. «Fredsprisen har hatt størst betydning for dissidentene,» sier **IRWIN ABRAMS**.

NEW YORK (Dagbladet): Abrams er amerikaneren som har viet sitt liv til Nobels fredspris' historie – og møtt flere prisvinnere enn noen annen. Favorittene er Albert Schweitzer og Linus Pauling, mens Henry Kissinger er i den andre enden av skalaen.

I USA

HALVOR
ELVIK

ØRJAN
ELLINGVÅG
foto

– Nobelkomiteens frie tolkning av statuttene i Nobels testamente har vært avgjørende for fredsprisens store prestisje, sier professor Abrams.

– Hvilken virkning har fredsprisen hatt for vinnerne?

– Nobels fredspris har hatt særlig stor betydning for dissidentene som har fått den, selv om Lech Walesa nok syntes at han fikk prisen for seint.

Risikable priser

Professoren mener de mest sjanspregete prisene er de som Nobelkomiteen har delt ut til aktive politikere og statsmenn.

– Alfred Nobel hadde ikke statsmenn i tankene da han opprettet fredsprisen, og det er alltid et spørsmål om det er embetet eller personen som har æren for det som er gjort.

Vi ser i ettertid at noen av prisvinnerne fra mellomkrigstida kanskje ikke var spesielt verdige.

På den annen side fortsatte slike vinnere som Willy Brandt å arbeide for fred da han ikke lenger satt ved makten, sier han.

Mest prestisje

Professor Irwin Abrams' bok om fredsprisvinnerne som kommer i ny utgave i høst, regnes som det klassiske bokverket om prisvinnerne. Han har også redigert to bind med vinnernes Nobelforedrag, og nøler ikke med å slå fast at

Nobels fredspris fremdeles er den klart mest prestisjefylte av fredsprisene.

– Hvem er din favoritt blant fredsprisvinnerne?

– Kanskje Albert Schweitzer, fordi han så åpenbart var en person som kunne hatt mange andre strålende karrierer i livet, men valgte å bli lege for å kunne være misjonær i Afrika, sier Abrams.

Hans andre klare favoritt er Linus Pauling, som vant en Nobelpris for sitt vitenskapelige arbeid før han fikk fredsprisen for sitt arbeid med å påvise skadevirkningene av prøvesprengningene av atomvåpen mens våpenkappløpet under den kalde krigen var på sitt aller heftigste.

Abrams viser til forskningen som avdekker at Nobelkomiteens holdning til atomvåpnene utviklet seg fra en nesten støttende likegyldighet overfor atomopprustningen til en gradvis sterkere støtte til arbeidet for nedrustning.

Kissinger

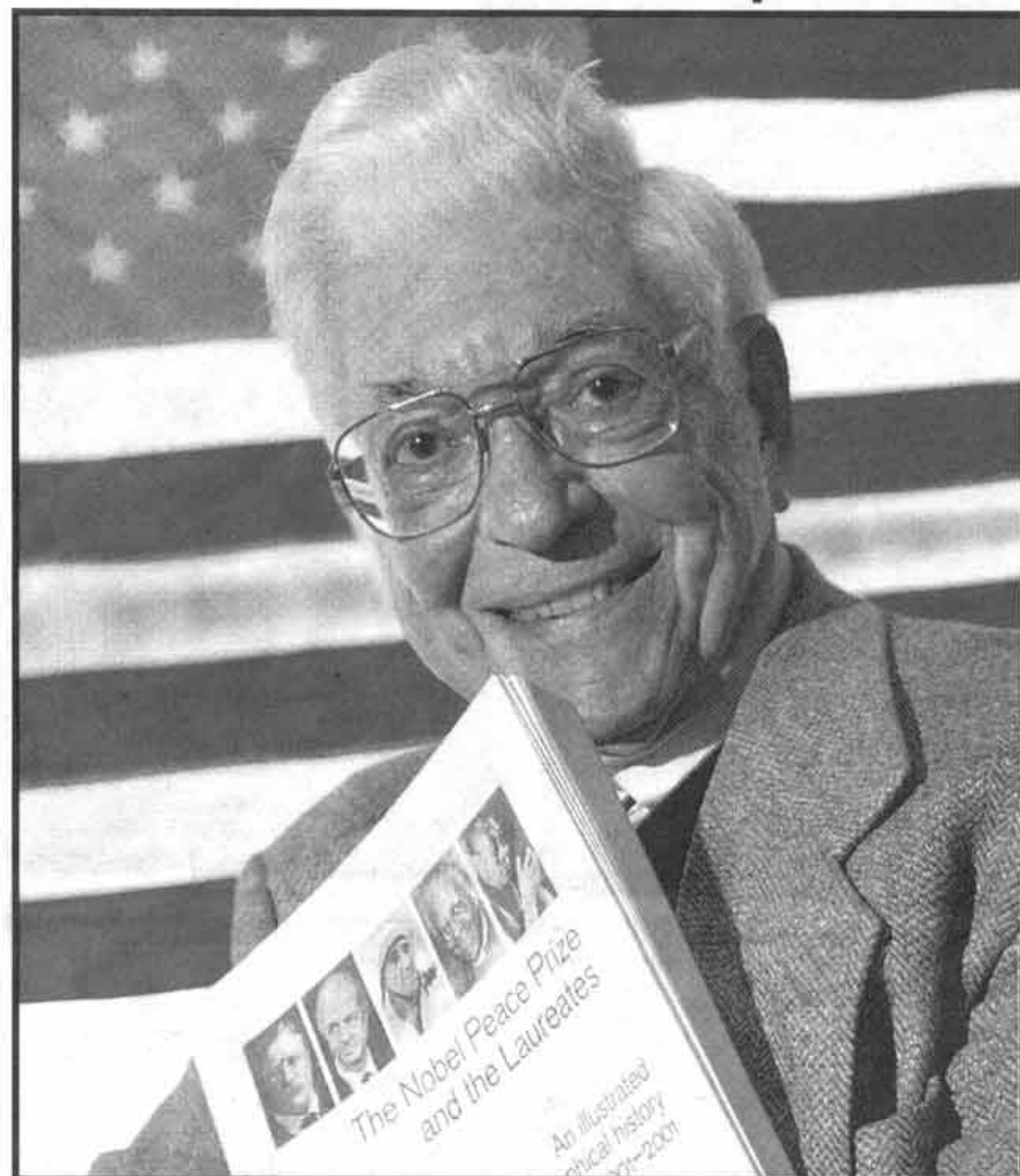
Når han får spørsmål om det finnes uverdige vinnere av fredsprisen, svarer Abrams at det nok går an å stille spørsmål ved Henry Kissinger.

Han finner det påfallende at Kissinger aldri har vist noen stor interesse for å holde sitt Nobelforedrag, som er en del av prisvinnerens forpliktelser. Kissinger har vært i Oslo flere ganger etter at han fikk fredsprisen, men har aldri utvist noen interesse for kontakt med Nobelinstituttet.

Visste du at...

... det finnes over 300 fredspriser i verden? Alfred Nobels fredspris er utvilsomt den mest prestisjetunge.

KRITISK TIL KISSINGER: Irwin Abrams mener det er påfallende at Henry Kissinger aldri har vist noen interesse for kontakt med Nobelinstituttet.